

LAEVA RÖÖVLINNURUUT 1992. AASTAL

Asko L õ h m u s, Reimo R a n d e r, Anti R a n d e r
Röövlinnutöörühm, EOÜ, P.K. 43, Tartu EE-2400

1992. aastal jätkati Tartumaal Laeva ruudus röövlindude seiret. Väilitöid tegime 420 vaatlustunni ulatuses (kevadsuvel 275 tundi). Võrreldes 1991. aastaga oli ala hõlmatus tunduvalt halvem, seetõttu on ka andmed ebatäpsemad. Olulisteks röövlindude pesitsemist mõjutavateks faktoriteks 1992. aastal olid ulatuslikud raietööd ruudu kaguosas.

Röövlindude saabumisaegu: hiireviu - 09.03, väike-konnakotkas - 11.04, lõopistrik - 16.05. Viimased sügisesed vaatlused: herilaseviu - 05.09, väike-konnakotkas - 07.09, väike-loorkull - 12.09, hiireviu - 17.10.

Röövlindude pesitsusaegne arvukus on näidatud tabelis 1.

Tabel 1. Röövlindude pesitsusterritooriumide ja leitud pesade arv Laeva ruudus 1992. aastal.

Table 1. Number of breeding raptors at Laeva in 1992.

Liik Species	Territooriume No of terr.-s	Pesi Nests
PERAPI	3	2
ACCGEN	2	2
ACCNIS	4	3
BUTBUT	7	5
HALALB	2	2
AQUCHR	1	1
CIRPYG	2	0
STRURA	10	5
Kokku/Total	31	20

Olulise osa väilitöödest tegime 1992/93 aasta sügisel ja talvel ning mitmed pesitsusajal teadmatuks jäänud pesad leiti just siis (sealhulgas mõlemad herilaseviu, 2 raudkulli, 1 hiireviu ja 1 merikotka pesa).

Võimalik, et pesitseda üritas kassikakk (ebaõnnestunult). Me ei suutnud kindlaks teha ühtki värbkaku pesitsusterritooriumi, kuigi pöörasime sellele aspektile rohkem tähelepanu kui 1991. aastal.

Kevadsuvel lisaks pesitsejatele kohatud liigid: väike-konnakotkas, roo-loorkull (mõlemal pesitsusterritoorium mõnisada meetrit ruudust väljaspool), lõopistrik, kõrvukräts. Mittepesitsusajal (kõik sügisrändel): kalakotkas (05.09),

tuuletallaja (07.09), sooräts (16.10).

Mõnede röövlindude pesitsusedukus on näidatud tabelis 2.

Pisiimetajaid püüti vaid ühel proovialal, suhteline arvukus (lõksuööpäevades) kevadel oli 2,7%, sügisel 15,5% (1991. aastal samal alal vastavalt 0,3% ja 14,9%), võrreldes 1991. aastaga oli langenud uruhiirlaste arvukus (8,7%-lt 6,1%-le).

Ülevaade hiireviu ja händkaku pesitsusaegsest toitumisest on esitatud tabelis 3 (võrdluseks ka 1991. aasta tulemused). Paistab, et händkakud on mügride ja uruhiirte vähesuse kompenseerinud lindude ja karihiirte sagedama püüdmisega. Hiireviu on 1992. aastal püüdnud tunduvalt suuremaid saakloomi (karihiirte asemel peamiselt mutte,

Tabel 2. Mõnede röövlindude pesitsusedukus Laevas 1992. a.

Table 2. Breeding success of some raptors at Laeva in 1992.

Liik / Species	ACCGEN	BUTBUT	STRURA
Territooriume, mille tulemus teada No of investigated territories	2	5	8
Produktiivseid paare No of successful pairs	1	1	3
Mitteproduktiivseid paare No of unsuccessful pairs	1	3	3
Üksikuid isendeid No of single individuals	-	1	2
Poegi / Nestlings			
Üldarv / Total	2	1	5
Territooriumi kohta No per territory	1,0	0,2	0,6

Table 3. Hiireviu ja händkakku pesitsusaegne toitumine laevas 1992. aastal (sulgudes 1991. aasta tulemused).

Table 3. Food composition of *Buteo buteo* and *Strix uralensis* at Laeva in the breeding season of 1992 (the results of 1991 are in the parentheses).

Saakobjektid	Toidu koostis (% is. arvust)	Diet composition (%)
Prey	BUTBUT	STRUBA

Putukad	Insecta	+	63	(49)	306	(370)
Kahepäiksed	Amphibia	11,1 (20,4)	6,3	(2,0)	14,1	(5,7)
Roomajad	Reptilia	6,3 (2,0)	-	(-)	-	(-)
Linnud	Aves	34,9 (30,6)	47,6	(46,9)	79,1	(88,4)
Imetajad	Mammalia	47,6 (46,9)	14,3	(24,5)	49,0	(45,4)
sealhulgas:	Soricidae	14,3 (24,5)	17,5	(14,3)	19,9	(25,7)
	<i>Microtus & Clethr.</i>	17,5 (14,3)	1,6	(2,0)	4,6	(10,0)
	<i>Arvicola terrestris</i>	1,6 (2,0)	3,2	(-)	4,9	(4,3)
Närlised, muud	Rodentia	3,2 (-)	11,6	(6,1)	0,7	(3,0)
Imetajad, muud	Mammalia	11,6 (6,1)				
Arv / Number						

konnade asemel madusid), mis ilmest samuti viljab tema saakloomade üldisele vähesusele looduses.

Kõkkuvõtte. Tõenäoliselt oli toidubaasi nappuse tõttu pisiimetajast toituvate röövlilindude arvukus väiksem kui 1991. aastal. Hiireviu ja händkakul alustas pesitsemist alla 50% paaridest, kuid alustanutest õnnestus pesitsemine kõigil (1991. aastal umbes 60 protsendil).

Abi eest välitöödel täname Einar Tammut.

Raptor plot at Laeva in 1992

An overview of the results obtained in the study area at Laeva (county of Tartu) in 1992. The major factor to impact on the breeding performance of the raptors in that year was felling work in the south-east part of the study area. Obviously due to the poor food resource the number of raptors feeding on small mammals was smaller than in 1991. Less than 50% of pairs of the Buzzard and the Ural Owl commenced breeding, which proceeded successfully in every nest (app. 60% succeeded in 1991). Also, the authors argue that Ural Owls have compensated the sparse availability of Water Rat and Voles with hunting birds and shrews.

ROOHABEKAD KURESSAARES

Bearded Tits in the town of Kuressaare

Enn S o o m

Vallimaa 2-6, Kuressaare EE-3300

5. detsembril 1992. a. jälgisin 12-isendilise roohabeka salga tegevust Kuressaare linnastaadioni taga nn. Weise heinamaa roostikus mere ääres.

Tähelepanu äratasid linnud oma heledate tilksuvate häälightsustega. Madalal roostiku kohal lennates laskusid nad samasse lähedusse. Salgas oli nii isas-, emas- kui ka noorlinde (must triip piki selga).

Linnud nokitsesid osavalt turnides roopähikutes. Raskuse all kooldus tihtipeale rookõrs alla, siis jäi lind rippuma selg allapoole, painutades oma kehapikkuse saba peaaegu täisnurkselt kõhu peale. Linnud olid väga julged, lasid end vaadelda kuni 5 m kauguselt. Veelgi lähenedes tõusid nad lendu, kuid laskusid mõni meeter eemal jälle roostikku.